Περί μεταμοσχεύσεων (Εμμανουήλ Παναγόπουλος, Επ. Καθηγ. Χειρουργικής)

Categories : ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Date : 12 Δεκεμβρίου, 2011

Επιστολή καθηγητού χειρουργικής στον "Ορθόδοξο Τύπο" για το ζήτημα των μεταμοσχεύσεων

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Στὸ τεῦχος τοῦ Ο.Τ. τῆς 9 καὶ 16 Σεπτεμβρίου τοῦ 2011, στὴν στήλη τῆς ΠΕΘ δημοσιεύθηκε τὸ ἄρθρο τῆς κ. Ζωγραφιᾶς Ἀντωνιάδου (Ζ.Α.) μὲ τίτλο «Δογματικὴ καὶ Ἠθικὴ Προσέγγιση τῶν Μεταμοσχεύσεων», γιὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ κάνω κάποια σχόλια, διότι παρὰ τὶς ὀρθὲς τοποθετήσεις, τὸ ἄρθρο δημιουργεῖ κάποια σύγχυση.

Ἡ κ. Ζ.Α. ὀρθῶς τοποθετεῖται ἔναντι τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου, τὸν ὁποῖον ὀρθῶς θεωρεῖ ὡς μὴ ταυτόσημον μὲ τὸν βιολογικὸ θάνατο καὶ κατὰ συνέπεια, ἡ λήψη ὀργάνων ἀπὸ ἐγκεφαλικὰ νεκρὰ ἄτομα δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ἀποδεκτή. Σύγχυση ὅμως προκαλεῖται ἀπὸ τὴν ὅλη τοποθέτηση τοῦ ἄρθρου, τὸ ὁποῖον στοχεύει στὴν ἠθικὴ καὶ δογματικὴ θεμελίωση τῶν μεταμοσχεύσεων εἴτε ἀπὸ ζῶν τα ἄτομα μὲ τὴν προσφορὰ ἑνὸς ἐκ τῶν διπλῶν ὀργάνων ἤ μέρους ἄλλων ὀργάνων εἴτε ἀπὸ νεκρὰ ἄτομα, μὲ τὴν λήψη ὅλων τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος, τῆς καρδιᾶς συμπεριλαμβανομένης. Προφανῶς ἡ κ. Ζ.Α. ἀγνοεῖ ὅτι τὰ ὄργανα, ποὺ λαμβάνονται ἀπὸ ὄντως νεκρὰ ἄτομα, εἶναι ἄχρηστα καὶ μὴ ἱκανοποιητικὰ λειτουργοῦντα μεταμοσχευόμενα. Ἡ προβαλλόμενη καὶ διαφημιζόμενη μεταθανάτια λήψη τῶν ὀργάνων, ἡ ἀποκαλούμενη «πτωματικὴ» μεταμόσχευση, δὲν γίνεται ἀπὸ ὄντως νεκροὺς ἤ πτώματα, ἀλλὰ ἀπὸ ἄτομα, ποὺ χαρακτηρίζονται ὡς ἐγκαφαλικὰ νεκρά, ποὺ ὅμως εἶναι ζῶντα ἄτομα ὁδεύοντα πρὸς τὸν θάνατο, καὶ ὄχι ἀκόμη νεκρά.

Ἔτσι, στὶς ἀποκαλούμενες «πτωματικὲς» μεταμοσχεύσεις, τὰ ὄργανα στὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ τους προέρχονται ἀπὸ ἐγκεφαλικὰ νεκρὰ ἄτομα καὶ σὲ πολὺ μικρότερο ποσοστὸ ἀπὸ ἄτομα μὲ μὴ πάλλουσα καρδία, σύμφωνα μὲ ἕνα συγκεκριμμένο πρωτόκολλο. Τὸ πρωτόκολλο αὐτὸ ἀφορᾶ ἀσθενεῖς κοντὰ στὸ θάνατο, ποὺ ὑποστηρίζονται ἀπὸ τὴν ἰατρικὴ τεχνολογία καὶ ποὺ ὁδηγοῦνται στὴν ἀφαίρεση τῶν ὀργάνων τους εἴτε λόγω προηγούμενης γραπτῆς συναίνεσής τους εἴτε λόγω συναίνεσης τῶν συγγενῶν τους. Σύμφωνα μὲ τὸ πρωτόκολλο, τὰ ἄτομα αὐτὰ ὁδηγοῦνται στὸ χειρουργεῖο, ἀποσυνδέονται ἀπὸ τὴν ὑποστηρικτικὴ τεχνολογία μὲ

ἀποτέλεσμα τὴν παύση τῆς καρδιακῆς λειτουργίας. Μετὰ ἀπὸ τὴν παρέλευση 2-5 λεπτῶν ἀπὸ τὴν καρδιακὴ παύση, τὰ ἄτομα αὐτὰ ἐξαγγέλλονται νεκρὰ καὶ ἡ ἤδη ἕτοιμη μεταμοσχευτικὴ ὁμάδα προβαίνει στὴν ἀφαίρεση τῶν ὀργάνων τους. Τὸ πρόβλημα εἶναι ὅτι ὁ χρόνος τῶν 2-5 λεπτῶν παύσης τῆς καρδιακῆς λειτουργίας δὲν εἶναι καθόλου βέβαιον ὅτι σηματοδοτεῖ καὶ τὴν μόνιμη παύση τῆς καρδιακῆς λειτουργίας καὶ κατ΄ ἐπέκταση τὸν θάνατο τοῦ ἀτόμου. Σήμερα γνωρίζουμε ὅτι μὲ τὴν ἐφαρ μογὴ καρδιοαναπνευστι κῆς ἀνάνηψης μπορεῖ νὰ ἐπανέλθει ἡ καρδιακὴ λειτουργία καὶ μετὰ ἀπὸ παρέλευση 10 καὶ 15 λεπτῶν καρδιακῆς παύσης. Ἐξάλλου εἶναι ὀξύμωρο νὰ θεωρεῖται ἡ παύση τῆς καρδιακῆς λειτουργίας μετὰ ἀπὸ 2-5 λεπτὰ ὡς ὁριστι κὴ, ὅταν ἡ ἴδια αὐτὴ καρδιὰ μεταμοσχευομένη σὲ ἄλλο ἄτομο λειτουργεῖ κανονικά. Ἑπομένως, δὲν εἶναι καθόλου βέβαιον ὅτι τὰ ἄτομα αὐτὰ εἶναι ὄντως νεκρὰ κατὰ τὸν χρόνο λήψης τῶν ὀργάνων τους. Σήμερα, σὲ μεγάλη μερίδα τῆς ἰατρικῆς κοινότητος ὑπάρχει ἔντονη ἀμφιβολία καὶ πάντως ἔλλειψη βεβαιότητος ὅτι οἱ ὑπάρχουσες κατηγορίες πτωματικῶν δοτῶν εἶναι ὄντως νεκρὰ ἄτομα δηλ. πτώματα. Τὸ ἐρώτημα εἶναι: μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ δεδομένα μπορεῖ νὰ θεμελιωθεῖ ἠθικὰ καὶ δογματικὰ ἡ μεταμόσχευση ἀπὸ νεκροὺς δότες;

Πρόβλημα ὑπάρχει καὶ μὲ τὸ θέμα τῆς συναίνεσης. Βεβαίως καὶ ὁ ὑπογράφων τὴν κάρτα τοῦ δωρητοῦ σώματος καὶ οἱ συγγενεῖς, ποὺ ἐπιτρέπουν τὴν ἀφαίρεση τῶν ὀργάνων συναινοῦν, ἀλλὰ πῶς συναινοῦν; Σὲ κάθε ἰατρικὴ πράξη ἀπαιτεῖται ὄχι ἁπλῶς συναίνεση ἀλλὰ συναίνεση μετὰ ἀπὸ λεπτομερῆ πληροφόρηση (informed consent στὴν διεθνῆ ὁρολογία). Ὅμως τι πληροφόρηση δίδεται στοὺς δωρητάς ὀργάνων; Τοὺς ἐνημερώνουν ὅτι μία σεβαστὴ μερίδα τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου ἔχει ἀντιρρήσεις, ἀμφιβολίες καὶ πάντως ἔλλειψη βεβαιότητος ὅτι οἱ «πτωματικοὶ» καλούμενοι δότες δὲν εἶναι καὶ τόσο πτώματα ἀλλὰ ἀκόμη ζῶντες; Τέτοια πληροφόρηση ἀσφαλῶς δὲν δίδεται γιὰ εὐνόητους λόγους. Ὅμως ἡ ἀκριβὴς πληροφόρηση εἶναι ἡ μόνη σωστὴ καὶ ἔγκυρη ὁδὸς γιὰ τὴν «ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ γνώσει» χρήση τοῦ αὐτεξουσίου τοῦ ἀτόμου γιὰ συναίνεση ἤ μὴ συναίνεση. Διαφορετικὰ ἡ παραπληροφόρηση ἢ ἡ μὴ πληροφόρηση ὁδηγοῦν στὴν ὑφαρπαγὴ τῆς συναίνεσης.

Μὲ εὐχαριστίες γιὰ τὴν φιλοξενία

(Πηγή: «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ» 9/12/2011)

Διαβάστε περισσότερα άρθρα για το ζήτημα του εγκεφαλικού "θανάτου" και των μεταμοσχεύσεων πατώντας εδώ